

deles religiøs overeensstemmende med de Meninger, som dengang vare de fremherskende, at det bragte mig til at troe, at jeg mulig levede i hiin Tid, eller at De, som talte, vare Aander fra den forsvundne Tid. Da jeg er Præst, maa man tilgive mig, at jeg meget befatter mig med Sagen i sin Almindelighed, og navnlig med dens religiøse Side, og det saameget mere, som to ærede Rigsdagsmænd, der ere Lagmand, ogsaa have dvælet ved denne Betragtning. Naar jeg nemlig gaaer ud herfra, maa jeg paa det Indstændigste opfordre disse Rigsdagsmænd til at paavise, om nogensomhelst kristelig Kirke, navnlig nogensomhelst lutherisk-evangelisk Kirke, eller noget somhelst Kirkesamfund overhovedet til nogensomhelst Tid, ligesaa Kirkens Stiftelse til denne Dag, som et frit og uafhængigt Kirkesamfund har opfordret nogen Statsmagt til at udgive en Helligdagsanordning og tvinge Folk til udyortes at holde Søndagen hellig. Det kunne De ikke paavise, thi det har den kristelige Kirke aldrig gjort. Den har aldrig udtalt en saadan Bøn til nogensomhelst Statsmagt; thi De ville dog ikke kalde en Samling af Biskopper eller romerske Erkebisper med Paven og Cardinalerne i Spidsen for en kristelig Kirke. Noget Saadant har aldrig fundet Sted. Det eneste Forhold, der kan tænkes at finde Sted mellem et almindeligt kristeligt Kirkesamfund og Statsmagten i et Land, hvor dette Samfund er anerkjendt, og som saadant nyder Understøttelse af Staten, det er, at Statsmagten af Hensyn til Søndagens vedbørlige Overholdelse drager Omforg for, at den offentlige Gudsdyrkelse kan foregaae i Ro, og at Alt fjernes, som paa nogen Maade kan forstyrre den; men dette er Noget, der følger af sig selv, derom behøves der ingen særskilt Anordning — jeg holder overhovedet af saa faa Love som muligt. Det ligger, som sagt, i Sagens Natur, det er Noget, der følger af sig selv, at Staten ved Politie magten vil bortfjerne alle Urofsistere, naar et anerkjendt Troessamfund udøver sin offentlige Andagt. Hvad nu den private Huusandagt angaaer, med Hensyn til hvilken en af de ærede Talere har udtalt, at den kunde forstyrres, hvis der f. Ex. i det

samme Huus, hvor en Mand boede, blev arbeidet og støiet under dette Arbeide, da maa jeg meget beklage, at han troer, at den private Huusandagt saa let kan forstyrres; thi i Huset gjelder jo Huusretten, og det skulde virkelig være meget forunderligt, om en Mand i sine egne Værelser kunde forstyrres, fordi der var nogen Støi i Huset, idet Huusandagten efter min Formening maa være saaa inderlig og saaa hjertelig, at den ikke agter paa saadant Noget, eller af Nysgjerrighed forledes til at see, hvem det er, der gjør Spetakler paa Trapperne eller ovenpaa. Paa den lutherisk-evangeliske Kirkes Vegne maa jeg derfor protestere imod enhver saadan Helligdagsanordning, og jeg blev meget fornøiet ved at høre den næstforegaaende Taler nævne Noget, førend han ret fik udtalt Ordene. Der forekom nemlig i hans Foredrag den Passus, at det efter hans Formening var bedst at affasse „alle Helligdage“ — saa standfede han et Døsblik, og jeg ventede, at han vilde have sagt „alle Helligdagsanordninger“, men han sagde, som anført, alle mulige Helligdage. Det staaer imidlertid ligesaa lidet i Statens Magt at affasse Helligdagen, som Kirken har indført og vedkjendt sig, som den har Raadighed til at paatvinge Kirken sine Helligdagsanordninger; thi et sandt Kirkesamfund kan ikke vedkjende sig en tvungen Helligdagsanordning; det er Skin og Hykler, det er i Strid med ethvert lutherisk-evangelisk Kirkesamfunds Grundfætninger, og derfor maa jeg, som bemærket, protestere mod Helligdagsanordninger af denne Slags.

Alberti: Jeg troer, at den nugældende Helligdagsanordning har den samme Egenffab som de fleste andre Politieanordninger, — thi jeg skal strax bemærke, at jeg kun anseer den for en Politieanordning — og at dens Virkninger for en stor Deel beroe paa rene tilfældige Omstændigheder. Ved alle Politieloves Esterlevelse vil man vist have bemærket, at Dpfyldelsen af deres Forrifter er meget forskellig, og at Straffe for Tilfidsfættelse deraf langt lettere ikjendes paa det ene Sted i Landet end paa det andet. Dette er ganske naturligt og afhænger jo af Politieffterens Personlighed, eller, som den ærede